

Παθητική σύνταξη

Κάποια ενεργητικά ρήματα δεν σχηματίζουν παθητικό τύπο, αλλά στην θέση του κάποιο άλλο ρήμα ενεργητικής ή μέσης φωνής ή κάποια περιφράση.

ἀποκτείνω τινά - ἀποθνήσκω ὑπό τινος

ἐκβάλλω τινά - ἐκπίπτω / φεύγω ὑπό τινος

εὖ λέγω τινά - εὖ ἀκούω ὑπό τινος

εὖ ποιῶ τινά - εὖ πάσχω ὑπό τινος

αἰρῶ - ἀλίσκομαι

δίκην λαμβάνω παρὰ τινος - δίκην δίδωμί τι.

Το ίδιο ισχύει και για τα αποθετικά ρήματα

αἰδοῦμαι τινά - αἰδοῦς τυγχάνω ὑπό τινος

αἰτιῶμαι τινά - αἰτίαν ἔχω / λαμβάνω ὑπό τινος.

§3.20. Αρκετοί παθητικοί αόριστοι έχουν μέση σημασία, όπως ἐσώθην (=ἔσωσα ἑμαυτόν), ἐλυπήθην, ἐχάρην, ἐφοβήθην, ἐξεπλάγην, ἐπλάγην, ἤσχύνθην, ἐπορεύθην, ἀπηλλάγην, ἐκλίνθην, ἐτράπην, ἐστράφη, ἐσφάλην, ἐψεύσθην, ἠβουλήθην, ἐδυνήθην κ.ά.

Ο αόριστος β' και ο παρακείμενος κάποιων ενεργητικών μεταβατικών ρημάτων έχουν μέση και αμετάβατη σημασία, π.χ.

ἴστημι = στήνω, αλλά ἔστην = στάθηκα και ἔστηκα = είμαι όρθιος

φύω = γεννώ, αλλά ἔφυν = γεννήθηκα και πέφυκα = είμαι από τη φύση μου

δύω βυθίζω, αλλά ἔδυν = βυθίστηκα και δέδυκα = είμαι βυθισμένος

ὄλλυμι = καταστρέφω, αλλά ὄλωλα = ἔχω καταστραφεί, ἔχω χαθεί

ἐγείρω = ξυπνώ κάποιον, αλλά ἐγρήγορα = είμαι ξύπνιος

πείθω = πείθω, αλλά πέποιθα = ἔχω εμπιστοσύνη

πράττω = πράττω, ενεργώ, αλλά πέπραγα = είμαι σε μια κατάσταση

φαίνω = δείχνω, φανερώνω, αλλά πέφηνα = είμαι φανερός.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΛΥΣ 24.4 περὶ μὲν οὖν τούτων τοσαῦτά μοι εἰρήσθω | | γι' αυτά λοιπόν τόσα μόνο ας έχουν ειπωθεί από μένα.

ΛΥΣ 25.2 οὐδὲ γὰρ πολλοστὸν μέρος τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων εἰρήκασιν | | γιατί δεν έχουν αναφέρει ούτε ένα ελάχιστο μέρος απ' όσα έχουν διαπραχθεί από εκείνους (τους Τριάκοντα).

ΞΕΝ Κυν 13.2 περὶ μὲν τῶν ματαίων πολλὰ αὐτοῖς γέγραπται | | για ασήμαντα και ανώφελα θέματα έχουν γραφτεί πολλά από αυτούς.

ΙΣΟΚΡ 7.73 πρὸς γὰρ τὴν ἐκείνων ἀρετὴν, ἀλλ' οὐ πρὸς τὴν τῶν τριάκοντα πονηρίαν ἀμιλλητέον ἡμῖν ἐστίν | | γιατί εμεῖς πρέπει να συναγωνισθούμε εκείνους (τους προγόνους μας) στην αρετή και όχι τους Τριάκοντα στην κακία τους.

ΞΕΝ ΕΛΛ 2.4.40 σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον | | αναλογιστείτε
αν ἰσως πρέπει να καμαρώνετε για την ανδρεία σας.

ΠΛ Κρ 47e ἄρ' οὖν βιωτὸν ἡμῖν ἐστὶν μετὰ μοχθηροῦ καὶ διεφθαρμένου σώματος; | |
άραγε αξίζει να ζούμε με αρρωστημένο και εντελώς κατεστραμμένο σώμα;

ΘΟΥΚ 1.46.1 οἱ δὲ Κορίνθιοι, ἐπειδὴ αὐτοῖς παρεσκεύαστο, ἔπλεον ἐπὶ τὴν
Κέρκυραν | | οἱ Κορίνθιοι, αφού τέλειωσαν τις προετοιμασίες τους, έπλεαν εναντίον
της Κέρκυρας.

ΙΣΟΚΡ 5.23 μετέμελεν δ' αὐτοῖς ἀπάντων τῶν εἰρημένων | | μετάνιωσαν για όλα όσα
είχαν πει.

Σπάνιες είναι οι περιπτώσεις που η δοτική προσωπική του ποιητικού αιτίου συνοδεύει
ρήματα τα οποία δεν είναι συντελικού χρόνου.

ΘΟΥΚ 2.41.4 τοῖς τε νῦν καὶ τοῖς ἔπειτα θαυμασθησόμεθα | | θα μας θαυμάζουν και
οι σύγχρονοι και οι μεταγενέστεροι.

ΘΟΥΚ 1.51.2 τοῖς δὲ Κερκυραίοις [...] οὐχ ἑωρῶντο (αἱ Ἀθηναίων νῆες) | | στους
Κερκυραίους όμως δεν ήταν ορατά (τα αθηναϊκά πλοία).